

Branche uitgebreid: de hout-, bouwmaterialen-, meubel- en overige industrie

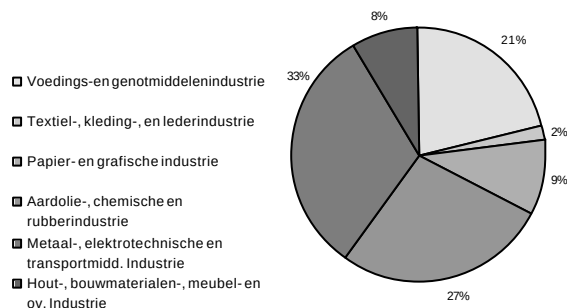
Michiel Jansen

De hout-, bouwmaterialen-, meubel- en overige industrie is één van de zes onderscheiden branches binnen de industrie. Het is een verzameling van hout- en bouwgerelateerde industrie en een restcategorie bestaande uit sectoren die logischerwijs niet elders ondergebracht kunnen worden. De branche heeft met 8 procent een bescheiden aandeel in de totale industriële productie. Wel wordt er aan veel mensen werk geboden. De branche is vooral op de Nederlandse markt gericht, en dan met name op de bouwrijverheid. Het speelt slechts een beperkte rol in de internationale handel.

Aandeel van acht procent in industriële productie

Het CBS onderscheidt zes hoofdbanches binnen de industrie. In 2001 bedroeg de totale industriële productie ruim 213 miljard euro. In grafiek 1 worden de branches weergegeven met hun aandeel in de totale productie van de industrie.

Grafiek 1: productie industrie naar branche, 2001

De hout-, bouwmaterialen-, meubel- en overige industrie is een relatief kleine branche met een aandeel van 8 procent in de industriële productie. Alleen het aandeel van de textiel-, kleding- en lederindustrie is met 2 procent nog kleiner. Grootste branche is de metaalindustrie met 33 procent.

Branche is vergaarbak van producten

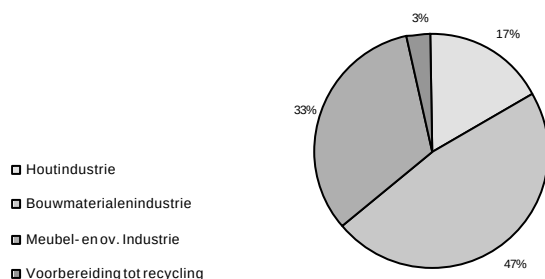
De branche is een verzameling van de volgende Standaard Bedrijfsindeling categorieën (SBI's):

- 20: Houtindustrie
- 26: Bouwmaterialenindustrie
- 36: Meubel- en niet elders genoemde overige industrie
- 37: Voorbereiding tot recycling

De samenhang tussen de deelbranches is minder groot dan in andere branches. Zo bevat SBI 36 een aantal industrietakken die logischerwijs niet elders ondergebracht kunnen worden zoals de vervaardiging van sportartikelen, speelgoed, sieraden en carnavalsartikelen.

In grafiek 2 wordt voor de onderscheiden deelbranches de bijdrage weergegeven in de toegevoegde waarde van de totale branche. De bouwmaterialenindustrie is met een aandeel van 47 procent de grootste deelbranche, de recyclingindustrie de kleinste met een aandeel van 3 procent.

Grafiek 2: bruto toegevoegde waarde SBI's, 1999

Bouwnijverheid grote afnemer

Het grootste deel van de afzet van de branche is bestemd voor intermediair gebruik (45 %). Een kwart wordt door huishoudens geconsumeerd en een vijfde deel wordt geëxporteerd (zie tabel 1).

Wat opvalt is dat een groot deel van de brancheproductie wordt afgezet aan de bouwnijverheid (SBI 45). In 1999 werd aan deze sector ruim 4,2 miljard euro, ofwel een kwart van de totale productie, geleverd.

Tabel 1: afzet naar categorieën, 1999

	Timmerindustrie	Bouwmaterialen-industrie	Meubel- en ov. Industrie	Branche totaal	Industrie totaal
	%				
Consumptie	15	8	46	26	19
Export	13	19	23	20	41
Bruto investeringen	4	1	18	9	8
Intermediair	68	72	13	45	32
w.v. naar bouwnijverheid	44	67	28	25	13
Totaal	100	100	100	100	100

In de timmer- en bouwmaterialenindustrie wordt weinig geïnvesteerd, in de bouwnijverheid daarentegen juist veel. Van de totale afzet in de bouwnijverheid behoort 57 procent tot de bruto investeringen. Door de omvangrijke wederzijdse handel is de branche voor haar productie in grote mate afhankelijk van deze investeringen.

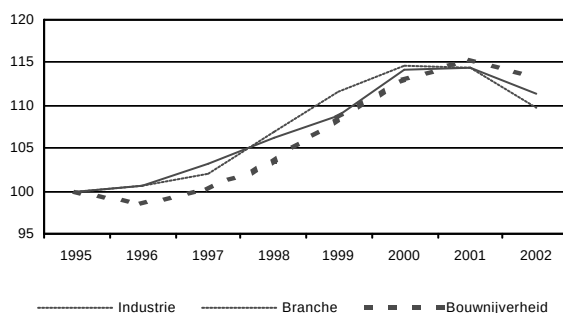
Relatief veel van de brancheproductie blijft in Nederland. Slechts 20 procent wordt uitgevoerd. Ter vergelijking, in de totale industrie gaat 41 procent van de afzet naar het buitenland.

Verloop productie, omzet en prijzen 1995-2002

Het verloop van de gemiddelde dagproductie en omzet in de branche houdt ongeveer gelijke tred met die van de totale industrie. Wel loopt de ontwikkeling tussen 1998 en 2000 tijdelijk uit elkaar.

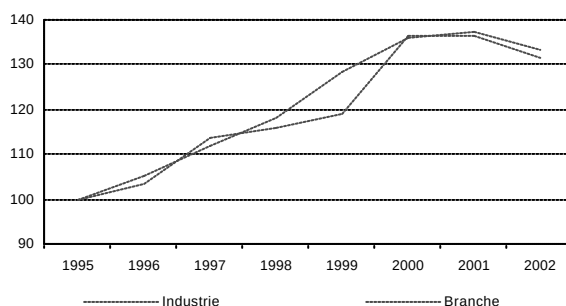
Tussen 1998 en 1999 ligt het niveau van de productie in de branche iets hoger dan dat van de totale industrie (zie grafiek 3). Tussen 1999 en 2000 ligt het productieniveau echter lager. Vanaf 2002 zakt zowel het productieniveau van de branche als dat van de totale industrie in. De productie van de bouwnijverheid, de belangrijkste afnemer van de branche, ligt tot en met 2000 op een lager niveau en vanaf 2001 op een hoger niveau dan dat van de branche en de industrie.

Grafiek 3: gemiddelde dagproductie (1995=100)

De omzetontwikkeling van zowel de industrie als de branche is vergelijkbaar met de ontwikkeling van de productie (zie grafiek 4). Tussen 1998 en 2000 loopt de ontwikkeling tijdelijk uit elkaar, wat onder andere het gevolg is van een sterk verschil in prijsontwikkeling.

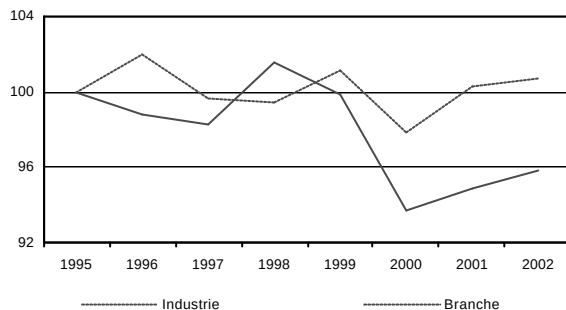
Grafiek 4: omzetontwikkeling (1995=100)

Branche biedt veel werkgelegenheid

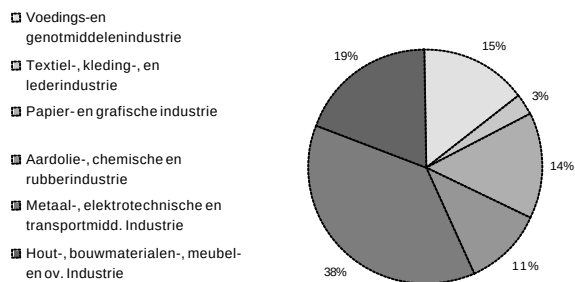
Wordt de afzetprijs afgezet tegen de verbruiksprijs, (zie grafiek 5) dan blijkt dat tussen 1995 en 1999 de marges in de branche en industrie weliswaar schommelen, maar over de jaren heen redelijk constant blijven. Vanaf 1999 komen de marges in de industrie toch wel sterk onder druk te staan, terwijl die van de branche nog steeds stabiel blijven. Een belangrijke oorzaak hiervan is de ontwikkeling van de olieprijs die, in tegenstelling tot de totale industrie, relatief weinig invloed heeft op de branche.

Grafiek 5: ontwikkeling prijsratio, (= afzetprijs / verbruiksprijs, 1995=100)

De hout-, bouwmaterialen-, meubel- en overige industrie is een arbeidsintensieve branche die aan veel mensen werkgelegenheid biedt (zie grafiek 6).

Grafiek 6: werkzame personen industrie, 2001

Eén op de vijf industriële werknemers is werkzaam in de branche. In 2001 komt dit neer op 210 duizend personen. Ze nemen samen slechts 8 procent van de totale industriële productie voor hun rekening. Ten opzichte van 1995 is in 2001 het aantal werknemers met 6 procent gestegen. Eén op de vijf werknemers is vrouw.

Beperkte internationale handel

De branche speelt een bescheiden rol in de internationale handel. Het aandeel van de branche in de totale industriële in- en uitvoer is met respectievelijk 5 en 3 procent relatief laag.

De ontwikkeling van zowel de in- als uitvoer in de branche laat tussen 1995 en 2001 een lichte stijging zien. Ook in de totale industrie zijn beide licht toegenomen (zie grafiek 7). Opmerkelijk is dat in de branche de waarde van de in- en uitvoer in 2001 ongeveer op hetzelfde niveau liggen, terwijl in de totale industrie het niveau van de export bijna twee keer zo groot is als dat van de import.

Grafiek 7: invoer en uitvoer (miljard euro)

